

Andmekaitse nõukogu arvamus (art 64)

Arvamus nr 26/2018, milles käsitletakse Luksemburgi pädeva järelevalveasutuse esialgset loetelu isikuandmete töötlemise toimingutest, mille suhtes kohaldatakse andmekaitsealase mõjuhinna nõuet (isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 35 lõige 4)

Vastu võetud 4. detsembril 2018

SISUKORD

1	Asjaolude kokkuvõte	4
2	Hinnang	5
2.1	Andmekaitseõukogu üldised tähelepanekud seoses esitatud loeteluga	5
2.2	Järjepidevuse mehhanismi kohaldamine esialgse loetelu suhtes	6
2.3	Esialgse loetelu analüüs.....	6
2.3.1	Biomeetrilised andmed	6
2.3.2	Geneetilised andmed	6
2.3.3	Avalike alade süstemaatiline jälgimine.....	6
2.3.4	Isikuandmete kaudne kogumine, kus teabe saamise õigust ei ole võimalik tagada (määruse artikli 14 lõige 5)	7
3	Järeldused/soovitused.....	7
4	Lõppmärkused	8

Euroopa Andmekaitseenõukogu,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määruse (EL) 2016/679 (füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta) (edaspidi „määrus“) artiklit 63, artikli 64 lõike 1 punkti a ja lõikeid 3–8 ning artikli 35 lõikeid 1, 3, 4 ja 6,

võttes arvesse EMP lepingut, mida on muudetud EMP ühiskomitee 6. juuli 2018. aasta otsusega nr 154/2018, eriti selle XI lisa ja protokoll nr 37,

võttes arvesse oma 25. mail 2018 vastu võetud kodukorra artikleid 10 ja 22

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Andmekaitseenõukogu (edaspidi „andmekaitseenõukogu“) põhiülesanne on tagada määruse (EL) 2016/679 (edaspidi „määrus“) järjepidev kohaldamine kogu Euroopa Majanduspiirkonnas. Kooskõlas määruse artikli 64 lõikega 1 peab andmekaitseenõukogu esitama arvamuse, kui järelevalveasutus kavatseb vastu võtta loetelu isikuandmete töötlemise toimingutest, mille suhtes kohaldatakse määruse artikli 35 lõike 4 kohast andmekaitsealase mõjuhinna nõuet. Käesoleva arvamuse eesmärk on saavutada ühtlustatud lähenemisviis sellisele isikuandmete töötlemisele, mis on piiriülene või mis võib mõjutada isikuandmete või füüsiliste isikute vaba liikumist Euroopa Liidus. Ehkki määrusega ei kehtestata ühtset loetelu, edendab see järjepidevust. Andmekaitseenõukogu püüab saavutada seda eesmärki oma arvamuste kaudu sellega, et ta palub järelevalveasutustel esiteks hõlmata oma loeteluga teatavat tüüpi töötlemistoiminguid, teiseks kõrvaldada mõned kriteeriumid, mis andmekaitseenõukogu meelest ei kujuta endast ilmingimata suurt ohtu andmesubjektidele, ning lõpetuseks kasutada mõnda kriteeriumit ühtlustatud viisil.

(2) Määruse artikli 35 lõigete 4 ja 6 kohaselt peavad pädevad järelevalveasutused koostama loetelu isikuandmete töötlemise toimingute tüüpidest, mille suhtes kohaldatakse nõuet teha andmekaitsealane mõjuhinna. Nad kohaldavad järjepidevuse mehhanismi, kui sellised loetelud hõlmavad isikuandmete töötlemise toiminguid, mis on seotud kaupade või teenuste pakkumisega andmesubjektidele või andmesubjektide käitumise jälgimisega mitmes liikmesriigis, või toiminguid, mis võivad oluliselt mõjutada isikuandmete vaba liikumist liidus.

(3) Ehkki pädevate järelevalveasutuste koostatavate esialgsete loetelude suhtes kohaldatakse järjepidevuse mehhanismi, ei tähenda see, et need loetelud peavad olema identsed. Pädevatele järelevalveasutustele on jäetud riikliku või piirkondliku konteksti arvesse võtmiseks kaalutlusruum ning nad peaksid arvestama oma kohalike õigusaktidega. Andmekaitseenõukogu hinnangu/arvamuse eesmärk ei ole saavutada ühtne ELi loetelu, vaid pigem vältida märkimisväärset ebajärjepidevust, mis võib mõjutada andmesubjektide võrdset kaitset.

(4) Vastutav töötleja on määruse artikli 35 lõike 1 alusel kohustatud tegema andmekaitsealase mõjuhinna vaid siis, kui töötlemise tulemusena „tekib tõenäoliselt füüsiliste isikute õigustele ja vabadustele suur oht“. Määruse artikli 35 lõikes 3 on kirjeldatud, mille tulemusel tekib tõenäoliselt

suur oht. Esitatud loetelu ei ole täielik. Artikli 29 töörühm on selgitanud oma andmekaitsealast mõjuhinnaangut käsitlevates suunistes,¹ mille andmekaitseõukogu on kinnitanud,² kriteeriume, mis aitavad kindlaks teha, millal kohaldatakse isikuandmete töötlemise toimingute suhtes andmekaitsealase mõjuhinnaangu nõuet. Artikli 29 töörühma suunistes WP 248 on öeldud, et enamikul juhtudel võib vastutav töötaja leida, et andmekaitsealane mõjuhinnaang oleks vaja teha selliseks isikuandmete töötlemiseks, mille puhul on täidetud kaks kriteeriumi, ent vastutav töötaja võib mõnel juhul leida, et andmekaitsealast mõjuhinnaangut on vaja isikuandmete töötlemiseks, mille puhul on täidetud vaid üks nendest kriteeriumidest.

(5) Pädevate järelevalveasutuste esitatavad loetelud toetavad sama eesmärki teha kindlaks isikuandmete töötlemise toimingud, mille tulemusena tekib tõenäoliselt suur oht ja mille puhul tuleb seega teha andmekaitsealane mõjuhinnaang. Hinnates seda, kas pädevate järelevalveasutuste koostatud esialgsed loetelud mõjutavad määruse järjepidevat kohaldamist, tuleks kohaldada artikli 29 töörühma suunistes välja töötatud kriteeriume.

(6) 5. septembril 2018 said 22 pädevat järelevalveasutust andmekaitseõukogult arvamuse oma esialgse loetelu kohta. Oktoobri alguseks esitas oma esialgse loetelu veel neli järelevalveasutust. Nende loetelude üldine hindamine toetab eesmärki tagada määruse järjepidev kohaldamine, ehkki küsimus muutub üha keerulisemaks.

(7) Andmekaitseõukogu arvamus võetakse vastu kooskõlas määruse artikli 64 lõikega 3 koostoimes andmekaitseõukogu kodukorra artikli 10 lõikega 2 kaheksa nädala jooksul alates esimesest tööpäevast, mis järgneb päevale, mil eesistuja ja pädev järelevalveasutus otsustasid, et toimik on täielik. Eesistuja otsusel võib pikendada seda ajavahemikku kuue nädala võrra, võttes arvesse küsimuse keerukust,

ON VASTU VÕTNUD JÄRGMISE ARVAMUSE:

1 ASJAOLUDE KOKKUVÕTE

1. Luksemburgi pädev järelevalveasutus on esitanud andmekaitseõukogule oma esialgse loetelu. Otsus toimiku täielikkuse kohta tehti 28. juulil 2018. Ajavahemikku, mille jooksul arvamus tuleb vastu võtta, on pikendatud 5. detsembrini 2018, arvestades küsimuse keerukust ning vajadust võtta arvesse pädevate järelevalveasutuste 22 varem esitatud esialgse loetelu läbivaatamise tulemusi ja vajadust kõiki neid loetelusid üldiselt hinnata.

¹ Artikli 29 töörühma suunistes, mis käsitlevad andmekaitsealast mõjuhinnaangut ja selle kindlaksmääramist, kas isikuandmete töötlemise tulemusena „tekib tõenäoliselt suur oht“ vastavalt määrusele (EL) 2016/679 (WP 248 rev.1).

² Euroopa Andmekaitseõukogu kinnitus nr 1/2018.

2 HINNANG

2.1 Andmekaitseenõukogu üldised tähelepanekud seoses esitatud loeteluga

2. Iga andmekaitseenõukogule esitatud loetelu on tõlgendatud kõikidel juhtudel ülimuslikuks peetava artikli 35 lõike 1 täpsustusena. Seega ei saa ükski loetelu olla täielik.
3. Andmekaitseenõukogu on koosõlas määruse artikli 35 lõikega 10 arvamusel, et kui andmekaitsealast mõju on õigusliku aluse vastuvõtmisel tehtud üldise mõjuhinnangu raames juba hinnatud, siis kohustust teha määruse artikli 35 lõigete 1–7 alusel andmekaitsealane mõjuhinnang ei kohaldata, välja arvatud juhul, kui liikmesriik peab seda vajalikuks.
4. Peale selle, kui andmekaitseenõukogu nõuab teatud tüüpi töötlemistoimingute puhul andmekaitsealast mõjuhinnangut ja riigi õiguses juba nõutakse samaväärset meetet, peab Commission nationale pour la protection des données (edaspidi „Luksemburgi järelevalveasutus“) lisama viite sellele meetmele.
5. Käesolev arvamus ei hõlma Luksemburgi järelevalveasutuse esitatud loetelukandeid, mille puhul leiti, et need jäävad väljapoole määruse artikli 35 lõike 6 kohaldamisala. Tegemist on kannetega, mis ei ole seotud „kaupade või teenuste pakkumisega andmesubjektidele“ ega „andmesubjektide käitumise jälgimisega“ mitmes liikmesriigis. Lisaks ei ole nende puhul tõenäoline, et nad „võivad oluliselt mõjutada isikuandmete vaba liikumist liidus“. See kehtib eelkõige kannete puhul, mis on seotud siseriiklike õigusaktidega, ja iseäranis siis, kui neis õigusaktides on sätestatud kohustus teha andmekaitsealane mõjuhinnang. Lisaks leiti, et kõik isikuandmete töötlemise toimingud, mis on seotud õiguskaitsega, jäävad väljapoole kohaldamisala, sest määrus neid ei hõlma.
6. Andmekaitseenõukogu on tähele pannud, et mitu järelevalveasutust on lisanud oma loetellu mõne isikuandmete töötlemise toimingut tüüpi, mis on tingimata kohalik töötlemistoiming. Kuna määruse artikli 35 lõige 6 hõlmab vaid piiriülest töötlemist ja töötlemist, mis võib mõjutada isikuandmete ja andmesubjektide vaba liikumist, andmekaitseenõukogu neid kohalikke töötlemistoiminguid ei kommenteeri.
7. Arvamuse eesmärk on määratleda isikuandmete töötlemise toimingud, mida on nimetatud järelevalveasutuste loeteludes korduvalt.
8. See tähendab, et piiratud arvu töötlemistoimingute tüüpide puhul, mis määratletakse ühtlustatud viisil, hakkavad kõik järelevalveasutused nõudma andmekaitsealase mõjuhinnangu tegemist ja andmekaitseenõukogu soovib järelevalveasutustel oma loetelusid vastavalt muuta, et tagada järjepidevus.
9. Kui andmekaitsealase mõjuhinnangu nõudega hõlmatud toimingute kohta tehtud loetelukandeid ei ole käesolevas arvamuses käsitletud, tähendab see seda, et andmekaitseenõukogu ei palu Luksemburgi järelevalveasutusel võtta lisameetmeid.
10. Lõpetuseks tuleb andmekaitseenõukogu meelde, et vastutavatele ja volitatud töötlejatele on väga oluline läbipaistvus. Loetelu kannete selgemaks muutmist silmas pidades leiab andmekaitseenõukogu, et seda läbipaistvust võib suurendada see, kui loetelus osutatakse iga isikuandmete töötlemise toimingut tüüpi puhul selgelt suunistes sätestatud kriteeriumidele. Seepärast tuleks andmekaitseenõukogu meelest lisada selgitus selle kohta, milliseid kriteeriume on Luksemburgi järelevalveasutus oma loetelu koostamisel arvesse võtnud.

2.2 Järjepidevuse mehhanismi kohaldamine esialgse loetelu suhtes

11. Luksemburgi järelevalveasutuse esitatud esialgne loetelu hõlmab isikuandmete töötlemise toiminguid, mis on seotud kaupade või teenuste pakkumisega andmesubjektidele või andmesubjektide käitumise jälgimisega mitmes liikmesriigis ja/või mis võivad oluliselt mõjutada isikuandmete vaba liikumist liidus peamiselt seetõttu, et toimingud ei piirdu asjaomase riigi andmesubjektidega.

2.3 Esialgse loetelu analüüs

12. Võttes arvesse seda, et
 - a. määruse artikli 35 lõike 1 alusel nõutakse andmekaitsealast mõjuhinnangut vaid juhul, kui isikuandmete töötlemise toimingu tulemusena tekib tõenäoliselt füüsiliste isikute õigustele ja vabadustele suur oht, ning
 - b. määruse artikli 35 lõikega 3 on ette nähtud mittetäieliku loetelu koostamine isikuandmete töötlemise toimingutest, mille puhul on vajalik andmekaitsealane mõjuhinnang,

leiab andmekaitsekoostöö järgmist.

2.3.1 Biomeetrilised andmed

13. Loetelus, mille Luksemburgi järelevalveasutus esitas andmekaitsekoostöö arvamuse saamiseks, on öeldud, et määruse artikli 4 punktis 14 määratletud biomeetriliste andmete töötlemine, mille eesmärk on andmesubjektide tuvastamine, on iseenesest hõlmatud kohustusega teha andmekaitsealane mõjuhinnang. Andmekaitsekoostöö on arvamusel, et biomeetriliste andmete töötlemisega iseenesest ei kaasne tingimata suure ohu tõenäosus. Ent kui täidetud on ka vähemalt üks muu kriteerium, tuleb biomeetriliste andmete töötlemiseks füüsilise isiku kordumatu tuvastamise eesmärgil teha andmekaitsealane mõjuhinnang. Sellega seoses soovib andmekaitsekoostöö, et Luksemburgi järelevalveasutus oma loetelu vastavalt muudaks, lisades kandesse, milles osutatakse biomeetriliste andmete töötlemisele füüsilise isiku kordumatu tuvastamise eesmärgil, et andmekaitsealane mõjuhinnang tuleb teha vaid siis, kui täidetud on ka vähemalt üks muu kriteerium, ilma et see piiraks määruse artikli 35 lõike 3 kohaldamist.

2.3.2 Geneetilised andmed

14. Loetelus, mille Luksemburgi järelevalveasutus esitas andmekaitsekoostöö arvamuse saamiseks, on öeldud, et geneetiliste andmete töötlemine on iseenesest hõlmatud kohustusega teha andmekaitsealane mõjuhinnang. Andmekaitsekoostöö on arvamusel, et geneetiliste andmete töötlemisega iseenesest ei kaasne tingimata suure ohu tõenäosus. Ent kui täidetud on ka vähemalt üks muu kriteerium, tuleb geneetiliste andmete töötlemiseks teha andmekaitsealane mõjuhinnang. Sellega seoses soovib andmekaitsekoostöö, et Luksemburgi järelevalveasutus oma loetelu vastavalt muudaks, lisades kandesse, milles osutatakse geneetiliste andmete töötlemisele, et andmekaitsealane mõjuhinnang tuleb teha vaid siis, kui täidetud on ka vähemalt üks muu kriteerium, ilma et see piiraks määruse artikli 35 lõike 3 kohaldamist.

2.3.3 Avalike alade süstemaatiline jälgimine

15. Loetelus, mille Luksemburgi järelevalveasutus esitas andmekaitsekoostöö arvamuse saamiseks, on öeldud, et töötlemistoimingud, mis seisnevad avalike alade korrapärasel ja süstemaatilisel

jälgimises või hõlmavad seda, on hõlmatud kohustusega teha andmekaitsealane mõjuhindang, tingimusel et andmed säilitatakse. Andmekaitsekoostöö on arvamusel, et töötlemistoimingutega, mis seisnevad avalike alade korrapärasel ja süstemaatilises jälgimises või hõlmavad seda, ei kaasne tingimata suure ohu tõenäosus. Ent kui täidetud on ka vähemalt üks muu kriteerium, kaasneb sellise töötlemisega tõenäoliselt suur oht ja tuleb teha andmekaitsealane mõjuhindang. Sellega seoses soovib andmekaitsekoostöö, et Luksemburgi järelevalveasutus oma loetelu vastavalt muudaks, lisades kandesse, milles osutatakse töötlemistoimingutele, mis seisnevad avalike alade korrapärasel ja süstemaatilises jälgimises või hõlmavad seda, et andmekaitsealane mõjuhindang tuleb teha vaid siis, kui täidetud on ka vähemalt üks muu kriteerium, ilma et see piiraks määruse artikli 35 lõike 3 kohaldamist.

2.3.4 Isikuandmete kaudne kogumine, kus teabe saamise õigust ei ole võimalik tagada (määruse artikli 14 lõige 5)

16. Loetelus, mille Luksemburgi järelevalveasutus esitas andmekaitsekoostöö arvamuse saamiseks, on öeldud, et töötlemistoimingud, mis põhinevad isikuandmete kaudsel kogumisel, kus teabe saamise õigust ei ole võimalik tagada, on hõlmatud kohustusega teha andmekaitsealane mõjuhindang. Andmekaitsekoostöö on arvamusel, et seda tüüpi töötlemistoimingud, mille tulemusel andmesubjektid võivad ilma jääda oma õigustest, ei pruugi iseenesest kujutada suurt ohtu. Seepärast võiks juhul, kui andmesubjektidele esitatava teabe suhtes kohaldatakse artikli 14 lõike 5 kohast erandit, nõuda isikuandmete töötlemise toimingute puhul, mida vastutav töötleja sooritab määruse artikli 14 alusel, andmekaitsealase mõjuhindangu tegemist vaid siis, kui täidetud on ka vähemalt üks muu kriteerium. Andmekaitsekoostöö märgib, et andmesubjektidele teabe esitamise kohustusest võib teha erandi vaid juhul, kui andmed on kogunud kolmas isik. Seepärast ei lähe viide kaudsele kogumisele antud juhul arvesse teise kriteeriumina.
17. Andmekaitsekoostöö soovib, et Luksemburgi järelevalveasutus oma loetelu vastavalt muudaks, lisades kandesse, milles osutatakse töötlemistoimingutele, mis põhinevad isikuandmete kaudse kogumisel, kus teabe saamise õigust ei ole võimalik tagada, et andmekaitsealane mõjuhindang tuleb teha vaid siis, kui täidetud on ka vähemalt üks muu kriteerium.

3 JÄRELDUSED/SOOVITUSED

18. Luksemburgi järelevalveasutuse esialgne loetelu võib kaasa tuua andmekaitsealase mõjuhindangu nõude ebajärjepideva kohaldamise. Tuleb teha järgmised muudatused.
 - Seoses biomeetriliste andmetega soovib andmekaitsekoostöö, et Luksemburgi järelevalveasutus oma loetelu muudaks, lisades kandesse, milles osutatakse biomeetriliste andmete töötlemisele füüsilise isiku kordumatu tuvastamise eesmärgil, et andmekaitsealane mõjuhindang tuleb teha vaid siis, kui täidetud on ka vähemalt üks muu kriteerium.
 - Seoses geneetiliste andmetega soovib andmekaitsekoostöö, et Luksemburgi järelevalveasutus oma loetelu muudaks, lisades kandesse, milles osutatakse geneetiliste andmete töötlemisele, et andmekaitsealane mõjuhindang tuleb teha vaid siis, kui täidetud on ka vähemalt üks muu kriteerium.
 - Seoses avalike alade süstemaatilise jälgimisega soovib andmekaitsekoostöö, et Luksemburgi järelevalveasutus oma loetelu muudaks, lisades kandesse, milles osutatakse töötlemistoimingutele, mis seisnevad avalike alade korrapärasel ja süstemaatilises jälgimises

või hõlmavad seda, et andmekaitsealane mõjuhindang tuleb teha vaid siis, kui täidetud on ka vähemalt üks muu kriteerium.

- Seoses isikuandmete kaudse kogumisega, kus teabe saamise õigust ei ole võimalik tagada, soovib andmekaitsealane, et Luksemburgi järelevalveasutus oma loetelu muudaks, lisades kandesse, milles osutatakse töötlemistoimingutele, mis põhinevad isikuandmete kaudse kogumisel, kus teabe saamise õigust ei ole võimalik tagada, et andmekaitsealane mõjuhindang tuleb teha vaid siis, kui täidetud on ka vähemalt üks muu kriteerium.

4 LÕPPMÄRKUSED

19. Käesolev arvamus on suunatud Luksemburgi järelevalveasutusele Commission nationale pour la protection des données ja see avalikustatakse kooskõlas määruse artikli 64 lõike 5 punktiga b.
20. Vastavalt määruse artikli 64 lõigetele 7 ja 8 annab järelevalveasutus kahe nädala jooksul pärast arvamuse saamist eesistujale elektroonilisel teel teada, kas ta jääb esialgse loetelu juurde või muudab seda. Sama ajavahemiku jooksul esitab järelevalveasutus muudetud esialgse loetelu või kui ta ei kavatse andmekaitsealane arvamust arvesse võtta, põhjused, miks tal ei ole kavas arvamust tervikuna või osaliselt järgida.

Euroopa Andmekaitsealane nimel

eesistuja

(Andrea Jelinek)